

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/38/2020
Identifikačné číslo spisu: 5812206462
Dátum vydania rozhodnutia: 16.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5812206462.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ N. Z., bývajúceho v W., L. Š. XXX/XX, 2/ Y. H. Z., bývajúcej v W., I. XXX/XX, obaja zastúpení JUDr. Luciou Krausovou, advokátkou so sídlom v Námestove, Bernolákova 403/50, proti žalovaným 1/ mestu Námestovo, so sídlom v Námestove, Cyrila a Metoda 329/6, zastúpenému JUDr. Jozefom Polákom, advokátom so sídlom v Dolnom Kubíne, Aleja Slobody 1890/50, 2/ Casa Renewal, s. r. o., so sídlom v Námestove, Orlovova 861/11, IČO: 46 552 642, o zaplatenie 13 908,24 eur s príslušenstvom a o vzájomnom návrhu žalovaného 1/ na určenie vlastníctva, vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 7 C 69/2012, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 14. februára 2019 sp. zn. 9 Co 259/2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 9 Co 259/2018 - 449 z 14. februára 2019 vo výroku o zamietnutí žaloby o nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 13 587,66 eura s príslušenstvom, v súvisiacom výroku o trovách konania z r u š u j e a v rozsahu zrušenia mu vec v r a c i a na ďalšie konanie.

Dovolanie proti výroku o vzájomnej žalobe o d m i e t a.

Žalovanému 1/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcom 1/ a 2/ v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Námestovo (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 7 C 69/2012 - 368 z 11. apríla 2018 zaviazal žalovaného 1/ zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ sumu 13 587,66 eura s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne od 20. novembra 2012 až do zaplatenia. Vo zvyšku žalobu žalobcov 1/ a 2/ zamietol. Vzájomnú žalobu žalovaného 1/ zamietol. Uložil žalovanému 1/ povinnosť nahradiť žalobcom 1/ a 2/ trovy konania vo výške 92 % a žalovanému 2/ v plnej výške, ktoré budú vyčíslené v uznesení vydanom po právoplatnosti rozsudku. Žalovanému 1/ uložil povinnosť nahradiť trovy konania štátu vo výške 72 %, ktoré budú vyčíslené v uznesení vydanom po právoplatnosti rozsudku.

1.1. V odôvodnení uviedol, že žalobcovia 1/ a 2/ sa domáhali vydania bezdôvodného obohatenia od

žalovaného 1/ vo výške 13 908,24 eura z dôvodu, že žalovaný 1/ užíval pozemok bez právneho dôvodu v čase od 21. septembra 2010, kedy vlastníctvo k pozemku nadobudli kúpnu zmluvou, do 16. apríla 2012, kedy pozemok previedli do vlastníctva žalovaného 2/. K obrane žalovaného 1/, ktorý tvrdil, že pozemok užíval z dôvodu vecného bremena, ktoré vzniklo najneskôr k 2. januáru 2002, súd prvej inštancie poukázal na výsledky vykonaného dokazovania a konštatoval, že žalovaný 1/ neobjasnil, akým spôsobom mal nadobudnúť vecné bremeno k pozemku. K jeho tvrdeniu, že sporný pozemok užíval na základe kúpnej zmluvy zo 4. februára 1981 alebo ako oprávnený držiteľ z titulu vydržania dňom 1. januára 1992, uviedol, že kúpna zmluva uzavretá 4. februára 1981 je neplatným právnym úkonom pre nedostatok určitosti a zrozumiteľnosti, lebo predmet zmluvy - rodinný dom č. p. XXX, hospodárske budovy, studňa, silážna jama, oplotenie, vonkajšie úpravy, trvalé porasty a pozemky v intraviláne doteraz zapísané v pozemno-knižnom protokole č. XXX parcela č. XXX, XXX, XXX, v protokole č. XXX parcela č. XXX a XXX, v protokole č. XXX parcela č. XXX, v protokole č. XXX parcela č. XXX vo výmere 1422 m², bol podľa Strediska geodézie v Dolnom Kubíne neidentický. Aj následnú kúpnu zmluvu zo 6. mája 1981 taktiež posúdil ako neplatný právny úkon z dôvodu neidentických pozemnoknižných parciel. K nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním, súd prvej inštancie následne uviedol, že žalovaný 1/ skutočne od roku 1981 pozemok užíval, bol len jeho detentorom. Poukázal na zákonné podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním, a konštatoval, že nedostatok presvedčenia žalovaného 1/ o tom, že je vlastníkom pozemku sa prejavil v tom, že žalovaný 1/ sa najskôr pokúšal pozemok odkúpiť od T. S. a neskôr, keď sporný pozemok predal žalobcom 1/ a 2/, aj od nich. Z týchto dôvodov vzájomnej žalobe žalovaného 1/ o určenie vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti nevyhovelo a preto ju zamietol s poukazom na ustanovenia § 37, § 39 a § 134 ods.1, § 130 ods. 1 a § 129 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

1.2. K uplatnenému nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vec právne posúdil podľa § 451, § 458 ods.1 Občianskeho zákonníka a uviedol, že žalobcom 1/ a 2/ za obdobie od 4. októbra 2010 do 16. apríla 2012 priznal bezdôvodné obohatenie vo výške 13 587,66 eura určeného ako obvyklé nájomné v rozhodnom čase na základe znaleckého posudku vypracovaného K. X. H.. Uplatnený úrok z omeškania priznal odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby z dôvodu nepreukázania doručenia predžalobnej výzvy a preto v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., účinným do 31. januára 2013). Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania zamietol žalobu aj v prevyšujúcej časti za 13 dní užívania pozemku, ktoré bezdôvodné obohatenie bolo uplatnené po uplynutí dvojročnej premlčacej doby.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 9 Co 259/2018 - 449 zo 14. februára 2019 rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým zaviazal žalovaného 1/ uhradiť žalobcom 1/ a 2/ sumu 13 587,66 eura s príslušenstvom zmenil a žalobu v tejto časti zamietol; výrok o zamietnutí žaloby žalobcov 1/ a 2/ vo zvyšku zrušil; výrok o zamietnutí vzájomnej žaloby žalovaného 1/ zmenil a určil, že žalovaný 1/ je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti - pozemku C KN parcely č. XXX zastavané plochy a nádvoria o výmere 1458 m², ktorý je evidovaný na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXXX pre obec a k. ú. W.. Výslovil, že žalovaný 1/ má nárok na náhradu trov konania voči žalobcom 1/, 2/ a žalovanému 2/ v rozsahu 100 %, ktoré sú povinní uhradiť spoločne a nerozdielne; žalobcom 1/, 2/ a žalovanému 2/ uložil povinnosť nahradiť trovy štátu spoločne a nerozdielne v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k presvedčeniu, že žalovaný 1/ dostatočným spôsobom preukázal nadobudnutie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam a to na základe vydržania v zmysle ustanovenia § 134 ods. 1 v spojení s § 868 a § 872 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že nehnuteľnosti, ktoré odkúpil právny predchodca žalovaného 1/ na základe kúpnej zmluvy zo 4. februára 1981 v spojení s kúpnu zmluvou zo 6. mája 1981, na základe čoho bolo vybudované na sporných nehnuteľnostiach predškolské zariadenie, boli v zmluve špecifikované dostatočným spôsobom. Vzhľadom k tomu, že okrem čísla parciel sú v nej popísané stavby vrátane oplotenia, odvolací súd dospel k záveru, že účastníkom muselo byť zrejme, o

ktoré konkrétne nehnuteľnosti sa jedná a teda právny predchodca žalovaného 1/ sa mohol domnievať, resp. byť presvedčený, že tieto nehnuteľnosti nadobudol - bol teda v dobrej viere, že mu vlastnícky patria. Uzavrel, že ak teda vstúpil do držby v máji 1981, nadobudol vlastníctvo vydržaním najneskôr 1. júla 1991, lebo je nepochybné, že v držbe ho nikto nerušil a jeho vlastníctvo nespochybňoval prakticky až do roku 2010, kedy prebiehali jednania medzi žalobcami 1/, 2/ a žalovaným 1/. V súvislosti s dobromyseľnosťou žalovaného 1/ odvolací súd poukázal na skutočnosť, že počas doby takmer 30 rokov dochádzalo k zmene vo vedení žalovaného 1/, ktorým nemuseli byť a zrejme ani neboli známe okolnosti, za akých došlo k vybudovaniu predškolského zariadenia, a preto tieto skutočnosti nemôžu spochybniť dobromyseľnosť žalovaného 1/. Ani samotná skutočnosť, že sporné nehnuteľnosti neboli predmetom delimitačných protokolov, nemôže spochybniť dobromyseľnosť žalovaného 1/, keďže k prechodu majetku zo štátu na obec prechádzalo priamo zo zákona a delimitačné protokoly mali len evidenčný charakter, pričom v praxi bežne dochádzalo k tomu, že do delimitačných protokolov nebol zahrnutý všetok majetok s prihliadnutím na evidenciu nehnuteľnosti, kedy k nadobudnutiu majetku štátu nebola potrebná registrácia príslušným orgánom. Konštatoval, že právny predchodca žalovaného 1/ pri zachovaní obvyklej opatrnosti nemohol predpokladať neplatnosť vyššie označených kúpnych zmlúv v časti týkajúcej sa jednej z vlastníčok, bol teda dobromyseľný v tom, že mu vec patrí, a preto napadnuté rozhodnutie v zamietavom výroku o vzájomnej žalobe žalovaného 1/ zmenil v súlade s ustanovením § 388 CSP a žalobe žalovaného 1/ v celom rozsahu vyhovel. Z dôvodu právoplatnosti rozhodnutia v časti zamietavého výroku o nároku žalobcov 1/ a 2/, tento výrok zrušil.

O nároku na náhradu trovách konania rozhodol podľa § 396 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ a 2/ dovolanie, ale výslovne neuviedli príslušné ustanovenia uplatnených dovolacích dôvodov. Namietali, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nie je náležité odôvodnené a je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou súdov Slovenskej republiky. Namietali, že zmluva, od ktorej žalovaný 1/ odvodzuje svoje vlastnícke právo, neobsahuje riadnu identifikáciu jej účastníkov, ani prevádzaných nehnuteľností, absentujú podpisy, prílohy zmluvy v zmysle zákona č. 142/1970 Zb. o devízovom hospodárstve, nehovoriac o úplnej absencii jednej zo zmluvných strán. V tejto súvislosti zdôraznili, že žalovaný 1/, ani jeho právny predchodca nemohli nadobudnúť to, čo vlastnila R. R. a ani sa nemohli domnievať, že to nadobudli a preto nemohli byť ohľadom tejto skutočnosti dobromyseľní. Namietali nedostatočné zistenie skutkového stavu v súvislosti s vedomosťou žalovaného 1/ ohľadom okolností vybudovania predškolského zariadenia. Poukázali na to, že pred uzatvorením kúpnej zmluvy, ktorou spornú nehnuteľnosť nadobudli, sa riadne oboznámili nielen s umiestnením nehnuteľností, ale najmä s jej právnym stavom, pričom mali preukázané, že všetky predložené nadobúdacie tituly svedčili v prospech predávajúcich, pričom žalovaný 1/ v tej dobe upustil od ich nadobudnutia iba z dôvodu značného rozdielu medzi ním ponúkanou kúpnu cenou a právnymi predchodcami požadovanou kúpnu cenou nehnuteľnosti, a nie z dôvodu, že by sa cítil byť vlastníkom spornej nehnuteľnosti. Napadnuté rozhodnutie považovali za arbitrárne a porušujúce ich právo na spravodlivý súdny proces z dôvodu, že sa odvolací súd riadne nezaoberal všetkými okolnosťami spochybňovania ich vlastníckeho práva žalovaným 1/. Boli toho názoru, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe, keď uprednostnil vlastnícke právo žalovaného 1/ bez toho, aby zohľadnil špecifické okolnosti daného prípadu. V nadväznosti na to uviedli, že oni, ani ich bezprostrední právní predchodcovia neboli účastníkmi zmluvného vzťahu z roku 1981, neboli im známe okolnosti uzavretia tejto kúpnej zmluvy, pričom ich vlastnícke právo bolo riadne evidované v katastri nehnuteľností. Zdôraznili, že ich dobrá viera pri nadobudnutí spornej nehnuteľnosti nebola ani žalovaným 1/ nikdy spochybňovaná. Podotkli, že s prihliadnutím na individuálne okolnosti tohto prípadu, kedy proti sebe stojí princíp ochrany dobrej viery žalobcov 1/ a 2/ a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka - žalovaného 1/, resp. jeho právneho predchodcu, ako nedbalých a pasívnych vlastníkov, ktorí opakovane zmarili alebo nevyužili možnosť evidovať svoj majetok, je potrebné poskytnúť ochranu znevýhodnenej strane, ktorou sú práve žalobcovia 1/ a 2/. Zároveň požiadali o odklad vykonateľnosti rozhodnutia z dôvodu, že momentom jeho právoplatnosti dôjde k zápisu určujúceho výroku do katastra nehnuteľnosti a žalovaný 1/ bude mať možnosť s ňou disponovať, čím by im bola spôsobená značná škoda. Navrhli napadnuté rozhodnutie zmeniť.

4. Žalovaný 1/ v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že žalobcovia 1/ a 2/ nemajú vo vzťahu k výroku o určení vlastníckeho práva aktívnu vecnú legitímáciu, lebo na LV č. XXXX k. ú. W. bola v čase vydania rozhodnutia zapísaná ako výlučná vlastníčka spornej nehnuteľnosti žalovaná 2/ a preto len ona mala vo vzťahu k vzájomnej žalobe pasívnu vecnú legitímáciu. V tejto časti navrhol dovolanie odmietnuť ako podané neoprávnenou osobou. Ďalej poukázal na to, že žalobcami tvrdené dovolacie dôvody nie sú vymedzené v súlade s ustanoveniami § 431 ods. 2 a § 432 ods. 2 CSP, lebo uviedli len všeobecnú charakteristiku nesprávnosti. V tejto súvislosti navrhol podané dovolanie odmietnuť podľa § 447 písm. f) CSP. Nad rámec uvedeného uviedol, že odvolací súd na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a na zistený skutkový stav aplikoval správnu a príslušnú právnu normu. Správne posúdil otázku dobromyseľnosti žalovaného 1/. Poukázal na to, že kúpna zmluva zo 4. februára 1981 mala písomnú formu a podľa vtedajších právnych predpisov nebola potrebná registrácia štátnym notárstvom. Navyše, v konaní preukázal predložením listinných dôkazov skutočnosť, že kúpna cena za sporné nehnuteľnosti bola predávajúcim uhradená v celom rozsahu. Navrhol dovolanie odmietnuť. Uplatnil si náhradu trov dovolacieho konania.

5. Žalovaná 2/ sa k doručenému dovolaniu písomne nevyjadrila.

6. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

7. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s doposiaľ ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“ resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je sčasti prípustné, ako aj dôvodné vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP a to nároku žalobcov 1/ a 2/ na vydanie bezdôvodného obohatenia.

9. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

14. Podľa § 421 ods.1 písm. a) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

15. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto

právneho posúdenia.

16. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní.

Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnou, ako aj o otázku procesnoprávnou (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 64/2018). K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

17. Ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu je vytváraná najvyššími súdnymi autoritami, ktorú vyjadrujú predovšetkým rozhodnutia a stanoviská najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je naplnením spravodlivého procesu, princípu rovnosti právnej istoty a legitímneho očakávania strán (čl. 2 ods. 1, 2, čl. 3 Základných princípov CSP). Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané nepublikované rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, sp. zn. 3 Cdo 158/2017, sp. zn. 4 Cdo 95/2017, sp. zn. 5 Cdo 87/2017, sp. zn. 6 Cdo 21/2017 a sp. zn. 6 Cdo 129/2017).

18. Do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletinu Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky č. 8/2018, pod R 71/2018).

19. Pre právnu otázku v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil dovolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky a dovolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“ (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. augusta 2018, sp. zn. 3 Obdo 42/2018 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 9/2018, pod R 83/2018).

20. V preskúmvanej veci žalobcovia 1/ a 2/ vo vzťahu k uplatnenému nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia posúdením dovolania podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP v čl. 11 Základných princípov CSP) dôvodne namietali arbitrárnosť, ako aj neodôvodnenosť zamietavého výroku napadnutého rozhodnutia. Z obsahu jeho odôvodnenia totiž nevyplývajú žiadne dôvody vo vzťahu k tomuto výroku, a preto odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nespĺňa zákonné, ani formálne náležitosti riadneho odôvodnenia v súlade s § 393 ods. 2 CSP v spojení s § 220 ods. 2 CSP. Uplatnený dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP je preto dôvodný.

21. Právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jednou zo súčastí základného práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), ktoré je implikované aj v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústavy“). Odôvodnenie je tou časťou rozhodnutia, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu.

22. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94). Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im práva úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tomto konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 559/2018, sp. zn. III. ÚS 47/2019, sp. zn. 4 Cdo 140/2019 alebo sp. zn. 4 Cdo 120/2019).

23. V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavného súdu“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vysporiadal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

24. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplývajú žiadne dôvody vo vzťahu k tomuto výroku, a preto odôvodnenie nespĺňa zákonné, ani formálne náležitosti riadneho odôvodnenia v súlade s § 393 ods. 2 CSP v spojení s § 220 ods. 2 CSP. Uplatnený dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP dovolací súd považoval za dôvodný.

25. Z tohto dôvodu napadnuté rozhodnutie v časti týkajúcej sa uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania dovolací súd zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie v súlade s ustanovením § 449 ods. 1 v spojení s § 450 CSP.

26. V ďalšom konaní je povinnosťou odvolacieho súdu opätovne rozhodnúť o odvolaní žalovaného 1/ proti vyhovujúcemu výroku o uložení povinnosť zaplatiť 13 587, 66 eura istiny s príslušenstvom (§ 455 CSP), s tým, že odôvodnenie rozhodnutia musí spĺňať náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 393 ods. 2 CSP v spojení s § 220 ods. 2 CSP.

27. Podľa § 424 CSP dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

28. Z citovaného ustanovenia vyplýva subjektívna prípustnosť dovolania, ktorá reflektuje stav procesnej ujmy v osobe určitej strany v spore, ktorá sa prejavuje v porovnaní najpriaznivejšieho výsledku, ktorý odvolací súd pre stranu mohol založiť svojim rozhodnutím a výsledku, ktorý svojim rozhodnutím skutočne založil. Pri skúmaní subjektívnej prípustnosti dovolania treba vziať zreteľ, či dovolateľ bol (je)

negatívne dotknutý napadnutým rozhodnutím (R 40/1993, R 50/1999).

29. Zo vzájomnej žaloby žalovaného 1/, ktorou sa domáhal určenia vlastníckeho práva, vyplýva, že ako žalovanú uviedol žalovanú 2/, ktorá bola zapísaná ako vlastníčka sporných pozemkov v katastri nehnuteľnosti. Pokiaľ odvolací súd napadnutým rozhodnutím zmenil zamietavý výrok o vzájomnej žalobe a jej následne vyhovel, spor v tejto časti sa týkal žalovaného 1/ a žalovanej 2/, ktorá sporný pozemok nadobudla na základe kúpnej zmluvy č. U. XXX/XX zo 16. apríla 2012-217/12 (LV č. XXXX k. ú. W.).

30. Z uvedeného teda vyplýva, že žalobcovia 1/ a 2/ nie sú oprávnenou osobou na podanie dovolania proti výroku o vzájomnej žalobe žalovaného 1/ o určenie vlastníckeho práva, a preto dovolací súd v súlade s ustanovením § 447 písm. b) CSP vo vzťahu k namietanému dovolaciemu dôvodu v zmysle ustanovenia § 421 ods.1 písm. a) CSP, jeho posúdením podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP v spojení s čl. 11 Základných princípov CSP), dovolanie podané neoprávnenou osobou odmietol. Vzhľadom na rozhodnutie z procesných dôvodov, vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia k tomuto výroku neposudzoval.

31. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania vo vzťahu k výroku o určenie vlastníckeho práva medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným 1/ dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP, a zásadou úspechu žalovaného 1/ (§ 255 ods. 1 CSP), ktorému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcom 1/ a 2/ v plnom rozsahu. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

32. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania vo vzťahu k nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí vo veci samej v súlade s ustanovením § 453 ods. 1, 3 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu strany v spore (§ 255 CSP).

33. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0, vo výroku o trovách konania v pomere 2:1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.